

КВП-КОК2-6/23

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во совет составен од судијата Цветанка Периќ како претседател на совет и судиите: д-р Џемали Саити, Африм Фидани, д-р Мирјана Лазарова Трајковска и м-р Сафет Кадрии- членови на советот, со судски советник м-р Данче Попева Марковиќ - како записничар, одлучувајќи по барањата поднесени од осудениот Владимир Талески од Б., преку бранителите Драги Пажиќ, адвокат од Б. и Димитар Дангов, адвокат од Адвокатско друштво Интер Партес-С., осудениот Слободан Бончаноски од Б., преку бранителот Драги Пажиќ, адвокат од Б. и осудениот Ѓеорѓи Ташковски од Б., преку бранителите Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуноски, адвокати од С., против пресудата на Основниот кривичен суд Скопје КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година, по претходно прибавениот писмен одговор на Јавниот обвинител на Република Северна Македонија ОВП КОК бр.6/23 од 02.05.2023 година, на седницата одржана на ден 26.06.2023 година, согласно член 464 и член 467 во врска со член 460, како и член 466 став 2 во врска со член 463 став 1 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/10, бр.100/12, 142/16 и 198/18), донесе:

ПРЕСУДА

Барањата за вонредно преиспитување на правосилната пресуда поднесени од осудениот Владимир Талески од Б., преку бранителите Драги Пажиќ, адвокат од Б. и Димитар Дангов, адвокат од Адвокатско друштво Интер Партес-С. и од осудениот Слободан Бончаноски од Б., преку бранителот Драги Пажиќ, адвокат од Б., против пресудата на Основниот кривичен суд Скопје КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година, СЕ ОДБИВААТ КАКО НЕОСНОВАНИ.

РЕШЕНИЕ

Барањето на осудениот Ѓеорѓи Ташковски од Б., за вонредно преиспитување на правосилната пресуда на Основниот кривичен суд Скопје КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот

суд Скопје КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година, поднесено преку бранителите Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуноски, адвокати од С., СЕ ОТФРЛА КАКО НЕДОЗВОЛЕНО.

Образложение

Основниот кривичен суд Скопје со пресуда КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година под I од изреката ги огласил за виновни обвинетите Владимир Талески од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано во точка 1 од алинеја 1 до алинеја 20, под точка 2 од алинеја 1 до алинеја 3 и под точка 3 од алинеја 1 до алинеја 63, Слободан Бончаноски од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 1 до алинеја 20, под точка 2 од алинеја 1 до алинеја 3 и под точка 3 од алинеја 1 до алинеја 63, Ј.И. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеја 38, С.М. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 6, 23, 24, 33, 34, 35, 52, 53 и 57, обвинетиот А.Ш. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 10, 15, 22, 30, 43, 54 и 63, Д.Г. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано во точка 3 алинеи 7, 20, 41, 50 и 59, А.С. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 9, 21, 31, 32, 51 и 60, О.С. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 5, 17, 27, 37, 47 и 62, Р.Ј. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 4, 16, 28, 40, 46 и 56, Н.Д. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 8, 19, 25, 36, 49 и 58, Џ.М. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 3, 18, 26, 29, 39 и 48, Ј.Н.Д. од Б. за кривично дело Злоупотреба

на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 10 до алинеја 13 и под точка 3 од алинеја 31 до алинеја 43, Ѓеорги Ташковски од Б. за кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 14 до алинеја 17 и под точка 3 од алинеја 1 до алинеја 10, обвинетиот В.Д. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 1 до алинеја 4 и под точка 3 од алинеја 11 до алинеја 21, обвинетиот К.П. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 7 до алинеја 9 и под точка 3 од алинеја 55 до алинеја 63, обвинетиот З.К. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 18 до алинеја 20 и под точка 3 од алинеја 22 до алинеја 28, обвинетата А.А. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 алинеи 5 и 6 и под точка 3 од алинеја 44 до алинеја 54, обвинетиот И.Б. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.22 од Кривичниот законик, опишано под точка 2 алинеја 2, обвинетиот Љ.С. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в чл.22 од Кривичниот законик, опишано под точка 2 алинеја 3, обвинетата Ј.Ј. од Б. за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 1, 11, 42, 45 и 61 и обвинетата М.М.Ч. од Б. за кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 в.в. со ст.1 в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 2, 12,13, 44 и 55, па согласно наведените членови како и одредбите од член 4, 32, 33, 34, 35, 39, 47, 49 и 50 од Кривичниот законик ги осудил и тоа обвинетиот Владимир Талески на казна затвор од 8 – осум години во која казна му се засметува времето поминато во куќен притвор сметано од 21.06.2016 година до 19.09.2016 година, обвинетиот Слободан Бончаноски на казна затвор од 6 - шест години и 6 – месеци во која казна му се засметува времето поминато во притвор сметано од 19.04.2016 година до 22.04.2016 година и времето поминато во куќен притвор сметано од 22.04.2016 година до 10.06.2016 година, обвинетиот Ј.И. на казна затвор од 2 – две години и 2- два месеци, обвинетиот С.М. на казна затвор од 3 – три години во која казна му се засметува и времето поминато во притвор сметано од 21.04.2016 година до 26.04.2016 година, обвинетиот А.Ш. на казна затвор од 2 – две години и 10 – десет месеци во

која казна му се засметува и времето поминато во притвор сметано од 21.04.2016 година до 26.04.2016 година, обвинетиот Д.Г. на казна затвор од 2 – две години и 3 – три месеци, обвинетиот А.С. на казна затвор од 2 – две години и 8 - осум месеци, обвинетата О.С. на казна затвор од 2 – две години и 6 – шест месеци, обвинетиот Р.Ј. на казна затвор од 2 – две години и 3 – три месеци, обвинетата Н.Д. на казна затвор од 2 – две години и 3 – три месеци и обвинетиот Џ.М. на казна затвор од 2 – две години и 6 – шест месеци, а на обвинетите Ј.Н.Д., Ѓеорги Ташковски, В.Д., К.П., З.К., А.А., И.Б., Љ.С., Ј.Ј. и М.М.Ч. им изрекол алтернативна мерка – условна осуда така што на обвинетата Ј.Н.Д. и утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетата во рок од 5-пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот Ѓерги Ташковски му утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 4 - четири години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот В.Д. му утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 5 - пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот К.П. му утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 5-пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот З.К. му утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 5-пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетата А.А. и утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетата во рок од 5 - пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот И.Б. му утврдил казна затвор од 2 години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 4-четири години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетиот Љ.С. му утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 4-четири години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, на обвинетата Ј.Ј. и утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 4-четири години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело, во која казна се засметува и времето поминато во куќен притвор сметано од 20.04.2016 година до 20.05.2016 година и на обвинетата М.М.Ч. и утврдил казна затвор од 2 – две години и истовремено

определил дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетата во рок од 5 - пет години по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело.

Согласно чл.100 од Кривичниот законик судот од правните лица имотната корист која е прибавена со кривичното дело во вкупен износ од 34.224.179,00 денари, одлучил да се конфискува и тоа: од Друштво .....Б.Т. увоз извоз ДООЕЛ Б. износ од 3.026.242,00 денари; од Друштво .....Г.Т. Ј. увоз извоз ДООЕЛ Б. износ од 74.934,00 денари; од П. сообраќај Т. АД Б. износ од 9.832.175,00 денари; од Друштво .....Х.Т. увоз извоз ДООЕЛ Б. износ од 8.061.400,00 денари; од Друштво .....Ц.Т. увоз извоз ДООЕЛ с. П. Б. износ од 5.287.499,00 денари; од Друштво Д и А Х.Т. ДООЕЛ увоз извоз Б. износ од 695.611, 00 денари; од Друштво .....С.С. ДПТУ Л.Е. ДООЕЛ Б. износ од 2.832.906,00 денари; од Друштво ..... М.Т. увоз извоз Б. износ од 1.537.774,00 денари; од Друштво ..... Т.П. ДОО увоз извоз, с. Б. Општина Б. износ од 628.939,00 денари; од Друштво .....Х.П. Н. ДООЕЛ увоз извоз Б. износ од 607.075,00 денари и од Друштво .Ц.&Т. увоз извоз Б. износ од 1.477.562,00 денари, а доколку не е можно од правните лица да се конфискува прибавената имотна корист истата ќе се конфискува од сторителите на кривичните дела. Согласно чл.105 ст.1 од ЗКП, судот ги задолжил обвинетите да ги надоместат трошоците на кривичната постапка во вкупен износ од 290.651,00 денари од кои што износ од по 6.000,00 денари на име паушал на сметка на судот, а во смисла на чл.102 ст.2 т.6 од ЗКП, трошоците во износ од 3.186,00 денари кои се однесуваат за присуство на расправа на вештите лица од Бирото ..... обвинетите солидарно да ги надоместат, а во смисла на чл. 102 ст.2 т.1 од ЗКП, потоа обвинетиот Владимир Талески да плати сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките, сума во вкупен износ од 2.760,00 денари за предјавени трошоци од сведокот И.К. од кои износ од 2.250,00 денари за гориво, износ од 150,00 денари за паркинг услуги, износ од 360,00 денари за патарини, а согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Слободан Бончаноски да плати сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата Ј.Н.Д. да плати сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Ѓеорги Ташковски сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот В.Д. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот К.П. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно

тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот З.К. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата А.А. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102 ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот И.Б. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките, согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Љ.С. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата Ј.Ј. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Ј.И. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата М.М.Ч. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот С.М. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот А.Ш. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките, согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Д.Г. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот А.С. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата О.С. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетиот Р.Ј. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, обвинетата Н.Д. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП и обвинетиот Џ.М. сума во износ од 739,00 денари кои што се однесуваат на име трошоци за визуелно тонско снимање и препис на снимките согласно чл.102.ст.2 т.1 од ЗКП, додека трошоците за изготвениот вешт наод и мислење СВ I -353/15 од страна на вештите лица од Бирото ..... во вкупен износ од 140.000,00 денари, како и трошоците за присуство на вештите лица И.П., К.К. и О.М. на главната расправа од 13.11.2019 година во износ од 3.186,00 денари обвинетите солидарно да ги надоместат во смисла на чл. 102 ст.2 т.1 од ЗКП, а сето ова да го сторат во рок од 15 - петнаесет дена по правосилноста на пресудата под страв на присилно исполнување. Согласно

чл.114 од ЗКП, оштетената Општина Б. за предјавеното оштетно побарување ја упатил на спор – парница.

Првостепениот суд под II од изреката на обжалената пресуда, обвинетиот Д.Г., го ослободил од обвинение, согласно чл.403 ст. 3 од ЗКП, да би сторил кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ, опишано под точка 3 алинеја 14, бидејќи Јавниот обвинител не докажал надвор од разумно сомневање дека обвинетиот го сторил кривичното дело за кое се обвинува.

Апелациониот суд Скопје со пресуда КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година, жалбите на обвинетата Ј.Н.Д. од Б., изјавена преку бранителот Сања Алексиќ, адвокат од С., на обвинетиот Георѓи Ташковски од Б., изјавена преку бранителите Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуноски, адвокати од С., на обвинетиот В.Д., изјавена преку бранителот Иво Савиќ, адвокат од С., на обвинетиот К.П. од Б., изјавени преку бранителот Владо Докулевски, адвокат од Б., на обвинетиот З.К. од Б., изјавени преку бранителот Владо Докулевски, адвокат од Б., на обвинетата А.А. од Б., изјавена преку бранителот Миле Наумовски, адвокат од С., на обвинетиот И.Б. од Б., изјавена преку бранителот Полина Ѓорѓијева, адвокат од Б., на обвинетиот Љ.С. од Б., изјавени преку бранителот Владо Докулевски, адвокат од Б., на обвинетата Ј.Ј. од Б., изјавени лично и преку бранителот Сања Алексиќ, адвокат од С., на обвинетата М.М.Ч. од Б., изјавена преку бранител од Адвокатско друштво „Ипсо Јуре“ од Б., на правното лице П. сообраќај-Т. АД Б., преку Адвокатско друштво БОШЕВСКИ од Б. и на правното лице Друштво..... Б.Т. увоз-извоз ДООЕЛ Б., ги одбил како неосновани. Жалбите на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција С., на обвинетиот Владимир Талески од Б., изјавени лично и преку бранителот Димитар Дангов, адвокат од Адвокатско друштво Интер партес од С. и изјавена преку бранителот Боро Тасевски, адвокат од С., на обвинетиот Слободан Бончаноски од Б., изјавена преку бранителот Драги Пажик, адвокат од Б., на обвинетиот Ј.И., изјавена преку Адвокатска канцеларија „Главинче“ од Б., на обвинетите С.М. и Џ.М., двајцата од Б., изјавена преку бранителот Јован Чочковски, адвокат од Б., на обвинетиот А.Ш., изјавена преку бранителот Марјан Петровски, адвокат од Б., на обвинетиот Д.Г. од Б., изјавена преку Адвокатска канцеларија „Главинче“ од Б., на обвинетиот А.С. од Б., изјавена преку Адвокатска канцеларија „Главинче“ од Б., на обвинетата О.С. од Б., изјавени лично и преку бранителот Љупчо Димовски, адвокат од Б., на обвинетиот Р.Ј. од Б., изјавена преку Адвокатска канцеларија „Главинче“ од Б., на обвинетата Н.Д. од Б., изјавена преку бранителот Ѓорѓи Доновски, адвокат од С., на обвинетите Ј.И., Д.Г., А.С. и Р.Ј. сите од Б., изјавена преку Адвокатска канцеларија „Главинче“ од Б., делумно ги

уважил. Пресудата на Основниот кривичен суд Скопје КОК.бр.30/2017 од 31.03.2020 година, во осудителниот дел под I од изреката, ја преиначил во делот на одлуката за кривичната санкција, по однос на обвинетите Владимир Талески, Слободан Бончаноски, Ј.И., С.М., А.Ш., Д.Г., А.С., О.С., Р.Ј., Н.Д., Џ.М. и за правилна примена на Кривичниот Законик во делот на одлуката за конфискација на имотната корист спрема Друштво ..... Д и А Х.Т. ДООЕЛ увоз извоз Б., на начин што:

- обвинетиот Владимир Талески од Б., кој со првостепената пресуда е огласен за виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано во точка 1 од алинеја 1 до алинеја 20, под точка 2 од алинеја 1 до алинеја 3 и под точка 3 од алинеја 1 до алинеја 63, во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.32, 33, 35, 39 и 47 од Кривичниот законик, го осудил на казна затвор во траење од 7 - седум години, во која казна му се засметува и времето поминато во куќен притвор сметано од 21.06.2016 година до 19.09.2016 година, како и мерката куќен притвор определена од 31.03.2020 година до правосилност на пресудата, односно до започнување со издржување на казната затвор,

- обвинетиот Слободан Бончаноски од Б., кој со првостепената пресуда е огласен за виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в со чл.22 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 1 од алинеја 1 до алинеја 20, под точка 2 од алинеја 1 до алинеја 3 и под точка 3 од алинеја 1 до алинеја 63 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.32, 33, 35, 39 и 47 од Кривичниот законик, го осудил на казна затвор од 5 - пет години и 6-шест месеци, во која казна се засметува времето поминато во притвор сметано од 19.04.2016 година до 22.04.2016 година и времето поминато во куќен притвор, сметано од 22.04.2016 година до 10.06.2016 година, како и мерката куќен притвор определена од 31.03.2020 година до правосилност на пресудата, односно до започнување со издржување на казната затвор,

- на обвинетиот Ј.И. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 38 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48,48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2-две години и истовремено определил дека утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело.

- на обвинетиот С.М. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и

овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 6, 23, 24, 33, 34, 35, 52, 53 и 57 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а,49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определил дека утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело, во која казна се засметува времето поминато притвор сметано од 21.04.2016 година до 26.04.2016 година,

- на обвинетиот А.Ш. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 10, 15, 22, 30, 43, 54 и 63 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48,48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено се определува дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело, во која му се засметува и времето поминато во притвор сметано од 21.04.2016 година до 26.04.2016 година,

- на обвинетиот Д.Г. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 7, 20, 41, 50 и 59 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определил дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело,

- на обвинетиот А.С. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 9, 21, 31, 32, 51 и 60 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определил дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако

обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело,

- на обвинетата О.С. од Б., која со првостепената пресуда е огласена виновна за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 5, 17, 27, 37, 47 и 62 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, и изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што и утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определул дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетата во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело,

- на обвинетиот Р.Ј. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 4, 16, 28, 40, 46 и 56 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, при што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определил дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетиот во временски период од 5-пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело,

- на обвинетата Н.Д. од Б., која со првостепената пресуда е огласена виновна за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 8, 19, 25, 36, 49 и 58 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48, 48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, и изрекол алтернативна мерка – условна осуда, при што и утврдил казна затвор во траење од 2-две години и истовремено определил дека утврдената казна затвор нема да се изврши, ако обвинетата во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело и

- на обвинетиот Џ.М. од Б., кој со првостепената пресуда е огласен виновен за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5, в.в. со ст.1, а в.в. со чл.24 и чл.45 од Кривичниот законик, опишано под точка 3 алинеи 3, 18, 26, 29, 39 и 48 во осудителниот дел под I од изреката, согласно истата одредба, како и одредбите од чл.4, 32, 33, 34, 35, 39, 48,48-а, 49 и 50 од Кривичниот законик, му изрекол алтернативна мерка – условна осуда, така што му утврдил казна затвор во траење од 2 - две години и истовремено определил дека така утврдената казна затвор нема да се изврши, ако

обвинетиот во временски период од 5 - пет години по правосилноста на пресудата, не стори ново кривично дело.

Согласно чл.100 од Кривичниот законик од правното лице Друштво .....Д и А Х.Т. ДООЕЛ увоз извоз Б., се конфискува имотната корист во износ од 857.637,00 денари, кој претставува имотната корист прибавена со кривичното дело. Воедно задолжени се обвинетите Владимир Талевски и Слободан Бончановски да ги надоместат трошоците на жалбената постапка за спровод од куќен притвор на јавната седница пред Апелациониот суд Скопје, во износ од по 30.960,00 денари, во рок од 15 дена по правосилност на постапката, а под страв од присилно извршување, согласно одредбите од член 108 в.в. со член 102 ст.2 т.3 од Законот за кривична постапка. Првостепената пресуда КОК.бр.30/2017 од 31.03.2020 година, во останатиот осудителен дел под I, ја потврдил. Со решение по повод жалбите и по службена должност, а заради правилна примена на Закон, пресудата на Основниот кривичен суд Скопје КОК.бр.30/2017 од 31.03.2020 година, во ослободителниот дел под II ја укинал.

По правосилноста на пресудата осудениот Владимир Талевски од Б., преку неговите бранители Димитар Дангов адвокат од Адвокатско друштво Интер Партес С. и Драги Пажиќ, адвокат од Б., до Врховниот суд на Република Северна Македонија поднесе барања за вонредно преиспитување на правосилна пресуда против пресудата на Основен кривичен суд Скопје КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година. Во барањето поднесено преку бранителот Димитар Дангов адвокат од Адвокатско друштво Интер Партес С., се укажува на сторена повреда на Кривичниот законик на штета на осудениот од член 416 став 1 точките 1 и 3 од Законот за кривичната постапка, повреда на одредбите на кривичната постапка од член 415 став 1 точките 5 и 8 од Законот за кривичната постапка и повреда на правата на одбраната и на одредбите на кривичната постапка во жалбена постапка, а таа повреда влијаела врз законитото и правилно донесување на пресудата или врз правото на осудениот на правично судење. Со барањето поднесено преку бранителот Драги Пажиќ, правосилната пресуда се напаѓа поради сторена повреда на Кривичниот законик на штета на осудениот од член 416 став 1 точка 4 од Законот за кривичната постапка, повреда на правата на одбраната и на одредбите на кривичната постапка во жалбена постапка. Во двете барања е даден предлог барањата да се уважат, пресудите на пониските судови да се укинат, а предметот да се врати на повторно судење, како и да се одложи извршувањето на правосилната пресуда.

Осудениот Слободан Бончаноски од Б., преку неговиот бранител Драги Пажиќ, адвокат од Б., до Врховниот суд на Република Северна

Македонија поднесе две барања за вонредно преиспитување на правосилна пресуда против пресудата на Основен кривичен суд Скопје КОК бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелационен суд Скопје КОКЖ бр.70/20 од 08.04.2022 година, поради повреда на Кривичниот законик на штета на осудениот од членот 416 став 1 точка 4 од Законот за кривичната постапка, повреда на правата на одбраната и на одредбите на кривичната постапка во жалбена постапка, а таа повреда влијаела врз законитото и правилно донесување на пресудата или врз правото на осудениот на правично судење, со предлог барањата да се уважат, пресудите на пониските судови да се укинат и предметот да се врати на повторно одлучување пред првостепениот суд. Воедно, истакнато е посебно барање за одложување на извршувањето на правосилната пресуда.

Барање за вонредно преиспитување на правосилната пресуда, поднесе и осудениот Ѓеорѓи Ташковски, преку бранителите Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуновски, адвокати од С.. Со барањето се оспорува утврдената фактичка состојба и се заклучува дека во дејствијата на осудениот не се содржани елементите на кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 5 во врска со член 22 во врска со член 45 од Кривичниот законик, поради што се предлага барањето да се уважи, пресудите на пониските судови да се укинат и предметот да се врати на повторно одлучување.

Врховниот суд на Република Северна Македонија согласно член 466 став 3 од Законот за кривичната постапка, барањата на осудените и другите списи кон предметот ги достави до Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, кој со писмен одговор ОВП КОК бр.6/23 од 02.05.2023 година, предложи барањата за вонредно преиспитување на правосилната пресуда на Основниот кривичен суд Скопје КОК.бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ.бр.70/20 од 08.04.2022 година, на осудените Владимир Талески и Слободан Бончаноски, двајцата од Б., изјавени преку нивните бранители Димитар Дангов, адвокат од С. и Драги Пажиќ адвокат од Б. да се одбијат како неосновани, а барањето на осудениот Ѓеорѓи Ташковски од Б., за вонредно преиспитување на правосилната пресуда на Основниот кривичен суд Скопје КОК.бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ.бр.70/20 од 08.04.2022 година, поднесено преку неговите бранители Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуновски, адвокати од С., да се отфрли. Јавниот обвинител во даденото мислење дава оценка по однос на наводите од барањата за вонредно преиспитување на правосилната пресуда, со посебен осврт на помилувањето на сега осудениот Владимир Талески, дадено од тогашниот Претседател на државата. Притоа, Јавниот обвинител дава хронологија

на случувањата кои му претходеле на даденото помилување и оние кои следеле, како и правните норми кои биле на сила во времето кога било дадено помилувањето и измените на таквите норми кои следеле, со детална анализа на донесените одлуки на Уставниот суд, поврзани со прашањето за помилувањето. Сето ова, поткрепено и со мислења од правни експерти од нашата држава, кои се во линија на аргументите на Јавниот обвинител, односно дека помилувањето од самиот почеток било ништовно и без можност да произведе правно дејство. Јавниот обвинител дава анализа и на судската пракса на Европскиот суд за човековите права, наоѓајќи дека случаите на кои се повикува одбраната се неприменливи во конкретниот случај, поради постоење на неколку клучни разлики, кои во мислењето се детално образложени. Јавниот обвинител ја анализира и одлуката на пресудата на Врховниот суд на Г., со која е одбиена екстрадиција на обвинети лица кои наводно биле помилувани од Претседателот И., за која смета дека истата не е кредибилен извор на толкување на законодавството на Р.С.М, бидејќи толкувањето на домашното законодавство е задача на институциите и судовите во Р.С.М. Јавниот обвинител прави анализа на пресудата на Европскиот суд за човековите права (Лекса против Словачка (LEXA v. SLOVAKIA) br.54334/00, 23 септември 2008) од аспект зошто таа не е применлива во овој случај. Воедно, цитира пресуди од Европскиот суд за човековите права (Оулд Дах против Франција (OULD DAH v. FRANCE) бр.13113/03, 17 март 2009), (Маргуш против Хрватска (MARGUS v. CROATIA) бр. 4455/10, 27 мај 2014) и (МАКУЧЈАН И МИНАСИЈАН v. AZERBAIJAN AND HUNGARY) бр.17247/13, 26 мај 2020) кои според него се делумно применливи, а во кои е дадено толкување на амнестиите и помилувањата во контекст на кривичниот прогон. Оттука, според Јавниот обвинител, наводното помилување на кое се повикува одбраната на обвинетиот, не претставува пречка за негово кривично гонење, а во пресудите на пониските судови се дадени аргументирани причини за решителните факти во однос на постоењето на кривичното дело и кривичната одговорност на осудените.

Примерок од писмениот одговор на Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, доставен е до бранителите на осудените.

Врховниот суд на Република Северна Македонија, откако ги разгледа и проучи поднесените барања, правосилната пресуда и другите списи приложени кон предметот, а имајќи го предвид и писмениот одговор на Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, најде:

Барањата на осудените Владимир Талески и Слободан Бончаноски се неосновани.

Во барањето поднесено од осудениот Владимир Талески, преку бранителот Димитар Дангов адвокат од Адвокатско друштво Интер Партес С., се укажува на повреда на член 7 став 1 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи (Дел Рио Прада против Шпанија [Голем судски совет], параграф 116), бидејќи во случајот осудениот Владимир Талески е осуден за кривично дело кое во моментот на извршување не било кривично дело. Имено, Законот за Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на неаконското следење на комуникациите не бил пристапен ниту предвидлив закон, односно не бил донесен во временскиот период кога наводно е сторено кривичното дело. Дотолку повеќе што со овој закон биле воведени дополнителни конститутивни елементи на кривичното дело во однос на начинот и времето на сторување на делото. По однос на повреда на Кривичниот законик во смисла на член 416 став 1 точка 3 од Законот за кривичната постапка се укажува дека обвинителниот акт бил подигнат вон рокот од 30 дена од завршување на истрагата, односно после 6 месеци, како и дека настапила релативна застареност за гонење на предметното кривично дело, бидејќи според важечкиот Кривичен законик во времето на сторувањето на делото била предвидена казна затвор од најмалку 4 години, што значи дека застареноста од кривичното гонење изнесува 5 години, а конкретната постапка покрената со преземање на истражни дејствија од Основното јавно обвинителство Б. била покрената во 2015 година. Понатаму, се наведува дека е сторена повреда на одредбите на постапката од член 465 став 1 точка 1 во врска со член 415 став 1 точки 5 и 8 од Законот за кривичната постапка, од причина што правосилната пресуда се заснова на аудио снимка која е прибавена спротивно на член 12 од Законот за кривичната постапка. Обвинението е поднесено од неовластен тужител, бидејќи е пропуштен рокот предвиден во Законот за заштита на приватноста, за примопредавање, ниту бил изведен како доказ Записник за тоа што преставувало предмет на реално примопредавање меѓу СДСМ и СЈО. Според бранителот на осудениот, Специјалното јавно обвинителство немало легитимитет ни да прибавува други докази и да ги употребува во постапката, поради непочитување на преклузивниот рок од 20 дена за примопредавање на материјалите, што значи дека и тие докази според принципот на затруено дрво исто така се незаконити. Бранителот се повикува и на Извештајот на Венецијанската комисија, според кој, поседување на материјалите по 30.11.2015 година е незаконито, односно забрането е располагање со материјалите и нивно користење за други цели и постапки. Понатаму, ако на одбраната не и се доставува копија од аудио материјалите, бидејќи согласно член 1 став 3 од Законот за заштита на приватноста постои забрана за поседување на материјали од секого, се поставува прашањето како е можно оваа забрана да не важи за СЈО. Оттука, произлегува дека со правосилната пресуда е сторена повреда на

член 415 став 1 точка 5 од Законот за кривичната постапка, бидејќи пресудата е донесена врз основа на обвинение кое не го застапувало овластен тужител. Дотолку повеќе што во текот на постапката не бил изведен оригинален доказ, туку копија од наводниот разговор, а во случајот постои основано сомнение дека аудио снимката била компромитирана и модифицирана во одреден период од определени лица или органи, со оглед на изјавата на сведокот З.В., дадена во предметот Т. – Т.. Оттука, одбраната предложила на околност дали е автентичен разговорот или не, судот да определи вештачење, кое судот го одбил спротивно на одбредбите на Законот за кривичната постапка. На одбраната не и бил даден клучниот доказ на обвинителството, ниту во оригинал, ниту во копија, со цел одбраната да спроведе информатичко вештачење на автентичноста, веродостојноста и целовитоста на овој доказ, кој одбраната го оспорувала во целиот тек на постапката. Според одбраната, сторена е и повреда на член 392 од Законот за кривичната постапка, бидејќи судот го одбил барањето на одбраната сите писмени докази предложени со листата на докази на СЈО, при изведувањето во текот на главната расправа да се читаат и нивната содржина да се внесе во Записникот, па така не постои изведување на материјалните докази, туку читање на наслови на материјалните докази. Понатаму, спротивно на членот 374 став 1 од Законот за кривичната постапка, не било обезбедено визуелно и тонско снимање и записник за текот на главната расправа, што има за последица осудениот да немал правично судење. Во продолжение се анализираат изведените докази и се изведува заклучокот дека дејствијата за кои е осуден Владимир Талески не произлегуваат од наводната комуникација, во ланецот на тоа што е потребно за градење на една каузална конструкција на неговата волја која ја бара предметното кривично дело, ниту пак истата има поткрепа во содржината на останатите докази. За бранителот на осудениот не е јасно како двата пониски суда наоѓаат дека овој осуден истовремено ја искористувал својата службена положба и своите овластувања, кои се два засебни начини на извршување на делото, а му се ставаат на товар и дејствија на непостапување, кој е трет засебен облик на извршување на кривичното дело за кое е правосилно осуден. Пресудата е нејасна и неразбирлива бидејќи второстепениот суд влегува во објаснување кое не се однесува на делото кое е наведено во изреката на пресудата, односно се однесува на втората форма на кривичното дело од член 353 став 5 од Кривичниот законик, кога ова кривично дело се врши преку облик на причинување на штета на средствата на Буџетот, иако изреката се однесува на начин на сторено дело од став 1 при вршење на јавна набавка. Ова, особено што никој во текот на постапката не побарал штета по основ на причинета штета на Буџетот на РСМ, ниту штетата е елемент на кривичното дело кое му се става на товар, а околноста дека Општина Б. е упатена на спор, не може да ја оправда конструкцијата на судот за членот 353 став 5 од

Кривичниот законик. Оттука, останува нејасно дали осудениот ја искористил својата службена положба и овластувања за да превозниците прибават имотна корист при вршење на јавна набавка или тоа го сторил на штета на средствата на Буџетот, односно пресудата е нејасна и неразбирлива по однос на фактите од значење за правилно и законито одлучување за околноста дали и какво кривично дело сторил осудениот. Бранителот на осудениот смета дека не е исполнет ни условот за инкриминација прибавување корист за превозниците, бидејќи збирот од 17.726.754,00 денари на износите 743.470,00 денари и 15.753.955,00 претставува само разлика помеѓу вредноста на договорите за јавни набавки и износите исплатени на превозниците, односно целиот износ не може да претставува корист. Исклучено е и кривичното гонење поради помилување на Владимир Талески. Имено, по помилувањето на осудениот Владимир Талески од страна на Претседателот на државата, Законот за помилување претрпил измени, со кои се овозможило поништување на помилувањето, но донесувањето на одлука за отповикување на помилување е без правно дејство, бидејќи не е предвидена правна можноста за отповикување. Ова, особено што помилувањето кога е дадено за лица за кои се однесува создава определени права, кои би биле повредени со подоцнежна одлука за отповикување на помилувањето, како покажува и судската пракса на Европскиот суд за човековите права. Помилувањето може да се анализира и од аспект на членот 3 од Кривичниот законик кој е јасен во поглед на задолжителното применување на поблаг кривичен закон во случај кога законот е изменет на штета на сторителот. По донесувањето на помилувањето на Владимир Талески измените на Законот за изменување и дополнување на Законот за помилување продуцирале ретроактивна примена на построг закон. Воедно, Европскиот суд за човекови права не признава можност еднаш веќе запрена кривична постапка според законите кои важеле во моментот на донесување на одлуката за помилувањето, ретроактивно да се поништи и потоа да продолжи постапката во однос на истите кривични дела кои биле опфатени со помилувањето. Повредени се и одредбите на кривичната постапка во жалбена постапка, бидејќи повреден е принципот на еднаквост на оружјата и на контрадикторност на постапката од член 6 став 1 од Европската конвенција за човекови права, со тоа што второстепениот суд писмениот предлог на Вишото јавно обвинителство не го доставил на одбраната, на кој начин на одбраната и била ускратена можноста да се информира и да се произнесе по образложеното мислење на Вишото јавно обвинителство. Во продолжение, одбраната се повикува на сентенца на Врховниот суд на РСМ, како и на судската пракса на Европскиот суд за човекови права во предметите Ивановски против Република Македонија, Стојменов, против Република Македонија, Шенк против Швајцарија, како и пресуди на Апелациониот суд Скопје, во насока на тоа дека обвинителството е должно да ги обелодени сите материјали

кои ги поседува, со цел одбраната да добие целovitост и правилен контекст во која насока се водени телефонските разговори. По однос на примената на начелото *in dubio pro geo*, кое според бранителот на осудениот требало да се примени во случајот, се цитираат пресуди на Врховниот суд на Хрватска и Апелациониот суд во Белград.

Во барањето поднесено од осудениот Владимир Талески, преку бранителот Драги Пажиќ, адвокат од Б., се наведува дека второстепениот суд го повредил правото на одбрана со тоа што не дал одговор на наводите истакнати во жалбата на осудениот, а кои сега повторно се истакнуваат со барањето за вонредно преиспитување на правосилната пресуда. Имено, во изреката на пресудата сите лица биле огласени виновни како соизвршители, но не се назначени дејствијата на извршување за секој од осудените посебно. Понатаму, не е наведено која била службената положба и овластувањата на осудениот во време на склучување на договорот за групна јавна набавка за превоз на ученици и во време на реализација на договорите, примање, одобрување и плаќање на утврдените фактури и дали кај осудениот во тоа време имало постапување или непостапување, дали имал надлежност за постапување или непостапување. Се оспорува утврдената фактичка состојба и се тврди дека од ниту еден доказ изведен во текот на постапката не се докажало постоењето на кривичното дело и кривичната одговорност на осудениот Владимир Талески. Вештиот наод и мислење од Бирото ..... бил нејасен и контрадикторен, користени биле погрешни параметри, авто ден, а не цена по ученик, без да се утврди колку ученици се возеле и за колку е платена сума за превоз од страна на училиштата. Не постои ни доказ дека градоначалникот придонел превозниците да се стекнат со имотна корист, а не е констатирана ни штета. Исто така, Јавниот обвинител ја запрел постапката бидејќи била донесена Одлука за помилување, односно делото е опфатено со акт на амнестија или помилување. Во продолжение на барањето се анализираат исказите на сослушаните сведоци и се изведува заклучок дека училиштата сами ги плаќале фактурите за извршените работи според договорите кои ги склучило училиштето, а не како тврдело обвинителството дека фактури за превозот на ученици плаќала општината. Училиштата користеле средства од државниот буџет, а не од локалниот буџет и затоа одговорноста за реализација на нивната работа е пред Министерството, а не пред градоначалникот. Имено, за првата генерација 2008- 2009 година превозот го организирано Министерството, а потоа стигнал допис од Министерството дека таа обврска треба да ја преземе општината. Со оглед дека превозот бил задолжителен, а училиштата немале капацитет за квалитетно спроведување на постапката за јавна набавка, најдобра опција било заедничка групна јавна набавка, поради што било прифатено општината да биде носител на набавката и биле преземени потребните активности.

Градоначалникот согласно надлежностите задолжил и овластил луѓе од општинската администрација кои ја подготвиле и споровеле јавната набавка, избрале најповолен понудувач, го известиле Градоначалникот, имало рок за жалби, жалбите биле одбиени, по што биле составени договорите кои ги потпишал градоначалникот. Осудениот како градоначалник немал институционална одговорност во смисла на Законот за јавни набавки, бидејќи не биле користени средства на општината, ниту потребата за јавна набавка била на општината. Туку, во случајот имал договорна услуга, во смисла на давање услуга, во интерес на училиштата и за нивна сметка, општината не можела да знае ни број на ученици, ни колку финансии се потребни, кои линии и колку пати во кое училиште требало да се вози. Сите тие обврски ги преземале училиштата, а не постоел унифициран начин на организирање на превозот во критичниот период на ниво на државата, кој осудениот бил должен да го почитува, а не го почитувал. Судот не дозволил рамноправност на аргументите и го поддржувал обвинителството, поради што одбраната немала услови за докажување на правдата, не ги ценел исказите на сведоците, ниту ги анализираше доказите. Исто така, не е јасно зошто се поврзуваат имињата на Владимир Талески и Слободан Бончаноски како да се работи за иста личност, кога секој од нив си имал свои надлежности, а ниту еден од овие двајца немал надлежност да се меша во работата на училиштата во делот на материјално – финансиското работење на директорите. Осудениот и одбраната тврдат дека делото не е сторено, ниту можело да се стори заради законските надлежности на Општината и законските надлежности на училиштата и заради трезорскиот систем на исплата. Специјалното јавно обвинителство не докажало постоење на умисла или намера да се стори кривично дело, во описот на кривичното дело не постои ниту еден елемент на делото, а обвинението се темели на вешт наод и мислење од Бирото ....., во кој се користени погрешни параметри за пресметка, а не постои ни доказ дека осудениот придонел превозниците да се стекнат со имотна корист. Судскиот процес бил воден со примена на селективна правда, непочитување на законите и многу повреди во постапката, особено што не било наредено супер вештачење за расчистување на сите околности и отстанување на пропусите во вештиот наод предложен од обвинителството. Судот не ја зел предвид одлуката на Претседателот на државата - акт на помилување, врз основа на кој била донесена и наредба за запирање на истражната постапка против осудениот Владимир Талески. Постапката за групните јавни набавки за слободен превоз на ученици за 2009, 2010 и 2022 година, била спроведена во согласност со член 24 од Законот за јавни набавки, а набавката за 2009-2010 година за основните училишта не била групна и немало потреба за примена на наведениот член. Воедно, правилно бил применет и член 28 од Законот за јавни набавки. По однос на тричлените комисии кои фигурираат во сите договори за превоз на учениците, се докажало дека тие требало да се

формираат по потреба доколку има проблеми со реализацијата на превозот од страна на превозникот, а не задолжително и таквата комисија немала финансиска надлежност. Општината немала надлежност да прима фактури и да им исплаќа финансиски средства на превозниците, да го следи исполнувањето на договорите за превоз и не можела да знае дека има неосновани износи по фактури, со оглед дека извештаите од училиштата до општината не содржеле фактури туку кумулативни износи. Се одржал протест на превозниците заради неисплатени средства за извршената работа, поради тоа што Министерството не им испраќало доволно средства на училиштата за покривање на нивните реални потреби, па по препорака на Министерството, Советот на општината донел одлука за финансиска помош на училиштата. На овој начин бил преземен долгот на училиштата кон превозниците, а износите биле книжени како долг на училиштата кон општината. Во 2019 година Владата им исплатила финансиски средства на општините наменети за помош на училиштата, од кои дел биле наменети за враќање на долговите на општината, со што средствата била вратени во општината и не е направена никаква штета на буџетот на општината. Со тоа што со Законот за измени на Законот за превоз на ученици единствениот тарифен систем по примерот на општина Б., станал задолжителен за сите општини, се докажало дека начинот на кој општина Б. барала решение за настанатиот проблем со слободниот превоз на ученици, е најдобро решение кое потоа било вградено во закон. Во аудио снимката која била главен аргумент за отворање на предмет против сега осудениот Владимир Талески, неговиот глас не е снимен, туку разговор помеѓу тогашниот Министер и неговата колешка, во која снимка се искажани негативни коментари, во афект и поради немоќ министерот да го реши проблемот.

Со барањата на осудениот Слободан Бончаноски од Б., поднесени преку неговиот бранител Драги Пажиќ, адвокат од Б., се спори утврдената фактичка состојба, се анализираат изведените докази и се тврди дека од истите не се докажала кривичната одговорност на осудениот. Имено, второстепениот суд не дал одговор на истакнатите жалбени наводи, особено која била службената положба и овластувањата на осудениот во време на склучување на договорот за групна јавна набавка за превоз на ученици и во време на реализација на договорите, примање, одобрување и плаќање на утврдените фактури и дали кај осудениот во тоа време имало постапување или непостапување. Понатаму, се наведува дека во обвинението и во пресудата се утврдува колективна одговорност на осудените Владимир Талески и Слободан Бончаноски, но едниот е Градоначалник, а другиот е државен службеник од четврти ред по хиерархија на раководење, со службена положба и овластувања кои немаат допирна точка со организирање на превоз и со материјалното финансиско работење на општината и на училиштата. Осудениот не

организиран превоз на ученици, ниту склучил договор за јавна набавка, со оглед дека неговото име не фигурира на склучените договори, ниту пак согласно членот 4 став 2 од Договорите имал обврска да формира комисији кои ќе го следат исполнувањето на договорите. Исто така, останало недоказано дека осудениот Слободан знаел дека преземените обврски се неосновани и над вредноста на договорите, бидејќи тоа не била негова обврска според описот на работното место по систематизацијата. Понатаму, се спори вистинитоста на податоците утврдени од страна на вештите лица од Бирото ....., кое било спротивно на заклучокот наведен во вештиот наод на техничкиот советник на одбраната, вештото лице Д.П., а тоа е дека наведените фактури за превоз по јавните набавки од 2009 и 2010 година, не биле поврзани со договори за цесии од 2012, 2013, и 2014 година, туку сите фактури биле плаќани од банкарски сметки на училиштата, односно нема исплата кон превозниците од банкарска сметка на Општината Б. во 2012 година. Со тоа што судот не определил супервештачење, при постоење на две спротивставени вештачења, повредено е правото на одбрана и еднаквоста на оружјата. Судот не дал ни образложение зошто не ги прифатил материјалните докази, како изводи од банкарска сметка на училиштата, како и писмата од училиштата. Овој осуден заедно со други членови на комисија, кои не се обвинети реализирал постапка за јавна набавка, која обврска произлегувала од претходно донесената одлука за јавна набавка од Градоначалникот, во чие донесување осудениот Слободан немал удел. Бранителот на осудениот ја спори правната квалификација на делото, бидејќи второстепениот суд во образложението навел дека осудените Владимир Талески и Слободан Бончаноски, помогнале на другите обвинети, па ако е така, требало да бидат осудени за помагање. За бранителот на осудениот спорна е правната квалификација и од аспект на тоа што во случајот, не е постапено спротивно на ниту еден член од Законот за јавни набавки, нема истакнато штета ниту една државна институција, ниту пак штета утврдила општината. Одредбите од членовите 23, 24 и 28 од Законот за јавни набавки, не се однесуваат на осудениот Слободан, бидејќи тој нема службени дејствија ниту е службено лице, туку е член на Комисијата за јавни набавки, а јавната набавка била законито спроведена и таа не била предмет на обвинение. Слободан бил претседател на Комисијата за јавни набавки, но не е утврдено никакво противправно постапување на Комисијата во текот на спроведувањето на јавната набавка. Оттука, не е јасно кое дејствие на овој осуден било причина да настане последицата, да бидат прифатени такви фактури над вредноста на договорите. Се работело за изготвување неосновани фактури од превозници и прифаќање на истите од страна на директорите, а Слободан бил Раководител на Одделение за администратирање на приходи и немал допирна точка со образование и организирање превоз на ученици. Околноста дека во некои договори склучени помеѓу училиштата и

превозниците стоело името на овој осуден, тоа само потврдувало дека тие договори биле во врска со јавната набавка. Воедно, се спори и постоењето на умисла на осудениот за сторување на предметното кривично дело, пресудите не содржеле образложение по однос на умислата, ниту пак се докажало постоењето на претходен договор, како е предвидено во членот 22 од Кривичниот законик. Имено, се користи формулацијата заедно со првообвинетиот, а членот 25 од Кривичниот законик предвидува дека секој соизвршител одговара во границите на својата умисла, која во случајот останала недокажана.

Врховниот суд на Република Северна Македонија, наводите во барањата со кои пресудите на пониските судови се оспоруваат на фактички план, овој суд не ги ценеше, бидејќи истите не се предвидени како основ за вложување на овој вонреден правен лек, согласно член 465 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/2010 и бр.100/2012 и 142/16).

Овој суд ги оцени како неосновани наводите од барањето на осудениот Владимир Талески, во смисла на тоа дека обвинителниот акт требало да биде отфрлен како ненавремено поднесен.

По наоѓање на Врховниот суд на Република Северна Македонија, предвидениот рок во член 303 од Законот за кривичната постапка, за поднесување на обвинение за кривичните дела од областа на организираните криминали кој изнесува 30 дена, не е преклузивен, туку инструктивен рок и со неговото попуштање не се губи правото за преземање на процесното дејствие. Оттука, во случајот немало основ за отфрлање на поднесениот обвинителен акт како ненавремено поднесен, како што всушност правилно заклучиле и пониските судови.

Неосновани се наводите од барањето на осудениот Владимир Талески, за сторена суштествена повреда од член 415 став 1 точката 5 од Законот за кривичната постапка, односно дека не постои обвинение од страна на овластен тужител.

Надлежноста на Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, е дефинирана во член 5 став 1 со Законот за јавно обвинителство надлежно за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите (Службен весник на Република Македонија, бр.159 од 15 септември 2015 година), а во контекст на член 6 од истиот закон, каде е утврдено начелото на автономија на јавниот обвинител кој раководи со ова обвинителство.

Имајќи го предвид видот на кривичното дело, за кое гонењето се презема по службена должност, како и фактот дека ова кривично дело е поврзано и произлегува од содржината на неовластено следење на комуникациите, неспорно е дека предметното обвинение е поднесено од надлежен обвинител.

Овој суд ги оцени како неосновани наводите од барањето на осудениот Владимир Талески дека делото за кое е осуден не било кривично дело во моментот на извршување, а во смисла на тоа дека Законот за јавно обвинителство надлежно за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, не бил донесен во временскиот период кога наводно е сторено делото.

Имено, кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување, неспорно е предвидено како кривично дело во одредбата од членот 353 од Кривичниот законик, односно постоело како кривично дело и во критичниот период во кој е утврдено дека го сториле сега осудените. Законот за јавно обвинителство надлежно за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, не пропишува кривични дела, ниту кривични санкции, односно со неговото донесување, само се овозможило аудио материјалите да се користат како докази во судски постапки. Врз основа на истите, поради постоење на сомневање за сторено кривично дело, била спроведена истрага, подигнато обвинение и водена судска постапка.

Неосновани се наводите од барањата на двајцата осудени за погрешна примена на Кривичниот законик на штета на осудените. Со овие наводи одбраната на осудените го спори постоењето на умисла за сторување на предметното кривично дело, својството на осудените, правната квалификација и постоењето на штетата како битен елемент на кривичното дело за кое се правосилно осудени.

При оцената на ваквите наводи, Врховниот суд на Република Северна Македонија најде дека во дејствијата на осудените, кои пак, биле утврдени на несомнен начин во текот на доказната постапка, се содржани сите битни елементи на кривичното дело од член 353 став 5 во врска со став 1 од Кривичниот законик.

Врз основа на обемниот доказен материјал, судот, на правилен начин ја утврдил противправноста на дејствијата кои биле преземени од страна на сега осудените Владимир Талески и Слободан Бончаноски како службени лица, со прецизно наведување на одредбите спротивно на кои

тие постапиле при вршење на јавни набавки и предизвиканата последицата од таквите дејствија.

Во конкретниот случај, неспорно е дека сега осудените Владимир Талески како Градоначалник на општина Б. и Слободан Бончаноски како Раководител на одделение за администрирање на приходи, го имале својството на службени лица во смисла на член 122 од Кривичниот законик. Искористувањето на службената положба и овластување подразбира преземање одредено дејствие со искористување на таа положба или овластување, при што дејствието на сторителот не значи злоупотреба во формална смисла, бидејќи не се состои во пречекорување на овластувањата или неизвршување на службената должност или овластување, туку се работи за злоупотреба во целина. Искористувањето во оваа насока претставува фактичко користење на доминантна повластена позиција на сторителот за превземање дејствија што немаат карактер на службени дејствија.

Имајќи ги предвид дејствијата преземени од страна на осудените, правилно пониските судови ја утврдиле правната квалификација на делото, односно правилно од изведените докази утврдиле дека истото е извршено токму во рамките на описот опфатен во член 353 став 5 во врска со став 1 од Кривичниот законик, при вршење на јавни набавки.

Исто така, од начинот на преземање на дејствијата, кои се детално опишани во изреката на пресудата, како и од исказите на сослушаните сведоци, но и од останатите изведени докази, произлегува дека осудените дејствијата ги презеле координирано и заеднички, при што кај истите постоела свест и волја за противправноста на дејствијата. Имено, осудените биле свесни дека не правеле јавна набавка за потребите на Општината, како што бара членот 24 од Законот за јавни набавки, а тоа е договорните органи да имаат потреба од ист вид на набавка. Осудениот Слободан Бончаноски како Раководител на Одделението за администрирање на приходите, воедно бил и Претседател на комисија за јавни набавки, а имал и книговодствено биро кое пружало книговодствени услуги на некои од превозниците. Исто така, овој осуден давал насоки да исплатените средства се книжат со цесии како позајмица, побарување на општината од училишта, односно да се книжат на одредени конта, кои согласно Правилникот за содржини на конта во контен план за буџетот и корисниците на средства од буџетот се однесуваат на даноци придонеси и друго, за што не можел да не знае и да не биде свесен, со оглед на службената должност што ја вршел. Воедно, осудените Владимир и Слободан спротивно на членот 43 од Законот за превоз во патен сообраќај организирале превоз на ученици со општински линиски превоз, а заради избегнување конкурентност меѓу превозниците, со што одредени

превозници се здобиле со имотна корист. Воедно осудените свесно избегнувале формирање на комисиии кои ќе го следат исполнувањето на договорите и преку кој можеле да ја следат реализацијата на набавката, но такви комисиии не биле формирани, се до 2015 година. Дотолку повеќе што повеќето превозници во своите искази навеле дека на истите им било соопштено дека ако не го прифатат превозот на ученици ќе им бидат одземени дозволите за општински линиски превоз.

Оттука, неспорно е утврдено постоењето на предметното кривично дело, кривичната одговорност и поединечниот придонес на секој од осудените, во рамките на целокупниот кривично-правен настан, а образложението на пресудата содржи опис на причинско-последичната врска меѓу прибавената имотна корист и дејствијата на осудените кои претставуваат злоупотреба на службената положба во еден од облиците што се предвидени за нејзиното постоење.

По оценка на овој суд, дејствијата на осудените се подведени под соодветен законски опис од Кривичниот законик, поради што неосновано со барањата се спори правната квалификација на кривично правниот настан.

Врховниот суд на Република Северна Македонија, ги оцени како неосновани наводите од барањето на осудениот Владимир Талески, за сторена суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка од член 415 став 1 точката 8 од Законот за кривичната постапка. Во барањето поднесено преку бранителот Димитар Дангов, се наведува дека пресудата се заснова единствено на аудио снимка која е стекната на незаконит начин и чија автентичност, одбраната ја оспорува, односно смета дека истата е неподобен доказ, со што се повредени одредбите од член 12 од ЗКП и член 8 од Конвенцијата за човекови права, а судењето се смета за неправично, во контекст на член 6 од ЕКЧП, бидејќи вината се заснова единствено на доказ добиен преку повреда на човековите права. Притоа, бранителот се повикува на судската пракса на Европскиот суд за човекови права, *Hajrullahu v. The FYR Macedonia* и случајот *Shenk v. Switzerland*, во кој бил користена аудио лента снимена од страна на приватно лице. Воедно, бранителот на осудениот се повикува на одредбите од Законот за заштита на приватноста (Службен весник на РМ БР.196 од 11.10 2015 година) и Мислењето на Венецијанската комисија бр.829/16 од 15.03.2016 година, во однос на рокот за примопредавање на прислушуваниот материјал меѓу партијата СДСМ и СЈО, кој рок според бранителот во случајот не бил испочитуван, поради што СЈО немало легитимитет да прибавува други докази и да ги употребува во постапката.

По однос на овие наводи, овој суд веќе го изразил својот став во

пресудите Квп.КОК2.Квп.бр.67/2019 од 17.09.2020 година и Квп.КОК2.Квп.бр.7/2019 од 17.09.2020 година, кој став е цитиран и во образложението на пресудата на Апелациониот суд Скопје, а се однесува на следното:

Имено, разговорите кои произлегуваат од неовластеното следење на комуникациите, а за кои се уште не е утврдено дали се креирани од поединец или институција, за што е во тек конкретна кривична постапка, со донесувањето на Законот за јавно обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, добиваат системска законска поткрепа, како легални докази во кривичната постапка и за кривични дела кои произлегуваат од тие разговори, потврдувајќи го приоритетот на јавниот интерес, за гонење на сторителите на кривичните дела од опсегот на овој Закон, наспроти загарантираната приватност на граѓаните. Оттука, не е сторена повреда на горенаведените одредби на Законот за кривичната постапка и Европската конвенција за човековите права и слободи, ниту пак предметниот кривично правен случај, може да се подведе под горечитираната пракса на Европскиот суд за човековите права.

Осврнувајќи се на “двата јавни интереси”, кои се однесуваат на незаконското следење како масовна појава и потребата од нејзино елиминирање, како јавен интерес од една страна и борбата против криминалот и корупцијата како јавен интерес од друга страна, за која борба надлежните органи не смеат да ги повредат човековите права, овој суд е на мислење дека ова прашање, надвор од досегашна правна регулатива и практика, го уредува Законот за јавно обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите и истиот ја отстранува дилемата поставена на овој начин и досегашната потребата од мерење на овие две вредносни димензии на јавниот интерес.

Ова, дотолку повеќе, што законодавецот во член 2 став 1 од Законот за јавно обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, го дефинира поимот и опфатот “Неовластено следење на комуникациите”, како евентуални докази во идните кривични постапки.

Во конкретниот случај, овој суд, поаѓајќи од ваквата констатација, заклучи дека предметниот доказ – аудио снимка не е прибавена на незаконит начин, од страна на надлежното јавно обвинителство, туку на Јавниот обвинител му е предадена во постапка за прибирање докази, согласно член 287 од Законот за кривичната постапка. Оттука, Јавното

обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, немало пречка согласно одредбите од Законот за кривичната постапка, неовластено прислушуваниите разговори да ги прими на соодветен начин и да ги користи како доказ во понатамошната постапка, заедно со други докази.

Овој суд ги оцени како неосновани и наводите истакнати во барањето на осудениот Владимир Талески дека на одбраната не и биле ставени на располагање сите материјали од незаконското прислушување, кои се однесувале на осудениот Владимир Талески, за што одбраната се повикува ина праксата на Европскиот суд за човековите права, како и на одлука на Апелациониот суд Скопје КОКЖ.бр.32/19 од 06.12.2019 .

Видно во списите во предметот, оспорената аудио снимка е изведена како доказ во согласност со одредбите од Законот за кривичната постапка, поради што пониските судови немале причини да не ја прифатат или да се сомневаат во нејзината вистинитост. Во текот на кривичната постапка, на главна расправа била извршена репродукција на аудио снимката и на осудените и нивните бранители во текот на целата постапка им била дадена можност да ја преслушуваат аудио снимката. Оттука, тие во текот на целата постапка имале можности да ја доведат во прашање нејзината автентичност и употреба (Горгиевски против Република Македонија бр. 18002/02 од 16 јули 2009 и Кан против Велика Британија бр.25394/97 од 12 мај 2000, Khan v. the United Kingdom no. 25394/97, 12 мај 2000).

Воедно, правата на обвинетите – сега осудени, загарантирани согласно член 6 од Европската конвенција за човекови права, не биле ограничени и истите имале можност делотворно да ги оспорат овие докази во текот на постапката (Ал-Каваџа и Тахери против Велика Британија [ГСС] (Al-Khawaja and Tahery v.United Kingdom [GC]), бр. 26766/05 и бр. 22228/06, § 142, ECHR 2011).

Напротив, на одбраната и` била дадена можност да се произнесе по доказите на обвинителството, да ја спори автентичноста и допуштеноста на доказите, како и да ги презентира своите докази. Пониските судови при одлучувањето го имале предвид квалитетот на сега оспорениот доказ, особено начинот на кој е прибавен, неговата веродостојност и точност, но и неговата комплементарност со останатите докази. Дотолку повеќе што правосилната пресуда не е заснована само врз нападнатиот доказ туку врз бројни вербални и материјални докази, кои меѓусебно се надополнуваат и претставуваат една доказна целина, притоа давајќи јасна слика за кривично -правниот настан.

Неосновани се наводите од барањата на двајцата осудени со кои се оспорува изготвеното вештачење од Бирото ....., како и неговите дополнувања.

По наоѓање на овој суд, од содржината на вештачењето од Бирото ....., како и неговите дополнувања, неспорно произлегува дека истите се објективни и изготвени врз основа на материјалните докази, а на сите приговори и забелешки биле дадени и соодветни одговори од страна на вештите лица.

Вештачењето било изготвено во фаза на прибирање на доказите, па со оглед дека се` уште не било покренато обвинение, обвинетите - сега осудени и одбраната не биле известени и не присуствувале на вештачењето. Наодот и мислењето на вештите лица, како и неговите измени и дополнувања биле доставени до сега осудените и нивните бранители, а одбраната имала можност да достави вештачење од своја страна и доставила такво вештачење. Исто така на главна расправа, било сослушано вештото лице кое учествувало во изготвувањето на вештачењето и неговите дополнувања, при што одбраната имала можност да му поставува прашања и да ги оспори наводите, на кој начин бил запазен и принципот на еднаквост на оружјето.

Во оваа смисла неосновани се и наводите истакнати во барањата на двајцата осудени за повреда на правото на одбрана, со тоа што судот не определил супервештачење.

Имено, иако член 6 го гарантира правото на правично судење, тој не поставува никакви правила за тоа кои доказни предлози судот треба да ги прифати во конкретен случај, односно на кој начин треба да ги оцени, кои пред се, се прашања регулирани со домашното право и домашните судови (Гарција Руиз против Шпанија [ГСС] (Garcia Ruiz v. Spain [GC]), бр.30544/96, § 28 ECHR 1999-I и Перик против Хрватска (Peric v. Croatia), бр.34499/06, § 17, 27 март 2008).

Судот ја оценува релевантноста на предложените докази и нема законска обврска да ги прифаќа сите предлози на одбраната. Судот е должен да му овозможи на обвинетиот да ја подготви и изнесе својата одбрана, како и делотворно да ги оспори доказите на обвинителството, меѓутоа и да води сметка да се спречи злоупотреба на правата, кои на обвинетиот му ги признаваат законот и Европската конвенција за човековите права и на тој начин и да се оневозможи неоправдано оддолговлекување на постапката.

Видно од образложението на првостепената пресуда, судот дал соодветен, образложен и јасен одговор по однос на причините поради кои не го прифатил предлогот на одбраната и не определил супервештачење, а кои причини се прифатливи и за овој суд. Исто така, првостепениот суд дал и образложени причини поради кои не поклонила верба на ангажираните технички советници, во смисла на тоа дека истите не дале податоци за она што е предмет на постапката, односно не го побиле наодот на вештите лица од Бирото ....., поради што правилно судот оценил дека во конкретниот случај не е потребно супервештачење. Оттука, во случајот не може да стане збор за повреда на правото на одбрана на осудените, при состојба кога од изведени докази неспорно биле утврдени сите решителните факти во врска со кривично-правниот настан.

Правилна е констатацијата на првостепениот суд дека вештите лица од Бирото ..... при изготвувањето на вештиот наод во целост одговориле на прашањата битни за утврдување на фактичката состојба со целосен осврт на јавните набавки, склучените договори, издадени фактури и дале аналитички осврт на понудите со јасно појаснување зошто пресметките требале да бидат по авто ден. Воедно, истите дале целосен осврт и на износите на фактурите со појаснување за разликите на износите од фактурите и за повеќе фактурираното од она што требало да биде фактурирано согласно јавните набавки, односно склучените договори и понудите. Дотолку повеќе што вештото лице К.К. и при распитот на главна расправа дал јасен, недвосмислен и категоричен исказ со кој се согласиле и останатите вешти лица.

Неосновани се наводите за повреда на правото на одбрана со одбивање да се изведат определени докази, одбивањето на приговорите на изведените докази како и на нееднаков третман на осудените во однос на застапникот на обвинението.

Врховниот суд на Република Северна Македонија оценува дека во редовната постапка пред пониските судови доследно е почитуван принципот на “еднаквост на оружјата“ помеѓу обвинителството и одбраната. Принципот на еднаквост на оружјата подразбира на секоја од страните да и биде дадена разумна можност да го претстави својот случај, под услови кои не ја ставаат во значително понеповолна положба наспроти спротивната страна (Бобек против Полска (Bobek v. Poland), бр.68761/01, § 56, 17 јули 2007 година; Климентијев против Русија (Klementyev v. Russia), бр.46503/99, § 95, 16 ноември 2006 година; Гораиз Лизарага и други против Шпанија (Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain), бр.62543/00, § 56, ECHR 2004-III).

Во конкретниот случај на обвинетите – сега осудени им било овозможено да ја подготват и изнесат својата одбрана, да учествуваат во доказната постапка и при изведувањето на доказите, под еднакви услови независно дали биле предложени со обвинението или од одбраната и согласно процедуралните правила кои произлегуваат од Законот за кривичната постапка и Европската конвенција за човековите права.

Правосилната пресуда содржи образложени причини за прифатените, особено за одбиените предлози за изведување на докази, како и одбиените приговори на изведените докази, со кои овој суд во целост се согласува. Оттука, овој суд наоѓа дека во конкретниот случај не постои нееднаквост која била од влијание за правото на одбрана, односно не постои повреда на правото на еднаквост на оружјето, како дел од правото на фер судење.

Овој суд ги имаше предвид и наводите истакнати во барањето на осудениот Владимир Талески, со кои се укажува на одредени неправилности во изведувањето на доказите, како и дека не било вршено визуело и тонско снимање, но истите ги оцени како неосновани.

Видно од записниците за главни расправи, сите докази биле изведени во согласност со одредбите од Законот за кривичната постапка, а главните расправи биле визуелно и тонски снимани како што предвидува член 374 од Законот за кривичната постапка .

По однос на наводите од барањата со кои одбраната се повикува на застареност на кривичното гонење, овој суд укажува на тоа дека во случајот се работи за продолжено кривично дело и застареноста се смета од последното преземено дејствие. Имајќи ја предвид предвидената казна затвор за предметното кривично дело и роковите за застареност на кривичното гонење за истото, како и времето на извршување на кривичното дело во конкретниот случај не се исполнети законските услови од член 107 став 1 точка 4 од Кривичниот законик, односно не настапила застареност на кривичното гонење.

Наводите од барањата на осудениот Владимир Талески, во смисла на тоа дека законските решенија кои сега се на сила и на поинаков начин го регулираат превозот на ученици во основно и средно образование, поради што требало да се примени поблагиот закон, не се од влијание за поинакво одлучување.

Имено, новите законски решенија не задираат во нормите кои што постоеле во време на извршување на кривичното дело.

Правилна е констатацијата на пониските судови дека кога сторителите на дејствијата се повикуваат бланкет на друг закон што важел во време на извршување, може да стане збор за декриминализација единствено ако таа норма од бланкетниот закон е поништена. Измените на правните норми, кои не се дел од кривичното законодавство не може да имаат третман согласно општите институти на Кривичниот законик за примена на поблаг закон, туку спротивното од ова, би водело кон несправедливо привилегирање на сторителот.

Овој суд ги оцени како неосновани и наводите за повреда на правото на одбрана на осудениот Владимир Талески и правото на еднаквост на оружјата сторени од страна на второстепениот суд со тоа што второстепениот суд го одбил предлогот на одбраната, да го задолжи Вишиот јавен обвинител да достави писмен предлог до судот, кој потоа да биде доставен до обвинетите и нивните бранители.

Правото на правично судење во себе го содржи и правото на контрадикторна постапка, што, во принцип, значи можност за странките да ги знаат и да ги коментираат сите прибавени докази или поднесени мислења. Во тој контекст, од особено значење е и спроведувањето на принципот на фер судење. Повреда на правото на еднаквост на оружјето може да постои кога било кој од доказите не бил доставен до една од страните. Како и да е, кога на странките им била дадена можност да го коментираат изведениот доказ, не постои повреда на правото на еднаквост на оружјето и контрадикторност во постапката, како дел од правото на фер судење.

Имено, одредбата од член 421 став 2 од Законот за кривичната постапка му дава законска можност на Јавниот обвинител враќајќи ги списите на предметот да достави писмен предлог до судот или да го извести судот дека ќе стави писмен предлог на седницата на советот.

Во конкретниот случај не е сторена повреда на правото на еднаквост на оружјата и контрадикторност на постапката. Ова, од причина што пред второстепениот суд била одржана јавна седница, на која биле присутни обвинетите - сега осудени и нивните бранители. Притоа, Вишиот јавен обвинител усно го образложил својот предлог, на кој начин на обвинетите и нивните бранители им била дадена можност истиот да го коментираат, а воедно имале и можност да ја претстават својата одбрана пред второстепениот суд.

Овој суд го оцени како неоснован наводот за сторена повреда на Кривичниот законик на штета на осудениот Владимир Талески во смисла на член 416 став 1 точка 3 од Законот за кривичната постапка, во смисла

на тоа дека постојат околности кои го исклучуваат кривичното гонење на Владимир Талески, поради даденото помилување, од страна на тогашниот Претседател на државата.

По однос на овој навод, пониските судови се произнеле во своите одлуки, со образложение дека тогашниот Претседател Ѓ.И. донел Одлука под број 08-795/1 од 27 мај 2016 година со која се поништува одлуката за помилување - ослободување од гонење без спроведување на постапка бр.08-537/1 од 12.04.2016 година објавена во Службен весник на РМ бр.72/16, а истата се однесувала и за обвинетиот Владимир Талески. Оттука, заклучиле дека одлуката за помилување на која се повикувала одбраната не е од влијание за поинакво одлучување во конкретниот случај.

По наоѓање на овој суд во случајот не постојат околности кои го исклучуваат кривичното гонење на осудениот Владимир Талески, од следниве причини:

Според членот 11 од Законот за помилување од 1993 година, Претседателот на државата имал право да дава помилување на поединци (по исклучок, и без да се спроведе постапка за помилување) кога тоа е наложено од интересите на државата или од посебните околности.

Во јануари 2009 година стапил на сила Законот за изменување и дополнување на Законот за помилување од 1993 година („Законот за помилување од 2009 година“), кој, *inter alia*, го избришал членот 11 и вовел листа на кривични дела за кои не може да се дадат помилувања.

Уставниот суд на 16 март 2016 година го укинал Законот за помилување од 2009 година, оценувајќи дека бил неуставен (У.бр.19/2016). Во одлуката, која пред се, се однесува на тоа како Законот од 2009 година оневозможил да се дава помилување за одредени кривични дела, судот утврдил дека Законот за помилување од 2009 година ги прекршил начелата на поделба на власта и еднаквоста на граѓаните. Судот, меѓу другото, навел дека: „помилување ... е неотповиклив и конечен акт на милост на Претседателот на Републиката, кој не одлучува во својство на судски орган, туку како државен орган кој го добил својот легитимитет од граѓаните преку непосредни избори. Помилувањето е неприкосновено уставно и законско право на Претседателот, кое може да го користи по своја оцена во рамките на постапка која е утврдена со закон и поради причини кои може да не се од кривично-правна природа (на пример, социјални, здравствени, политички причини или од причини на правичност). ... помилувањето може да биде дадено пред изрекувањето на казната во форма на ослободување од кривично гонење или пак по

правосилноста на пресудата со која е изречена казната.“

На 12 април 2016 година, Претседателот И. донел педесет и една поединечна одлука за помилување (објавени во „Службен весник“ бр.72/2016), придружени со 107 решенија (кои не биле објавени во „Службен весник“, туку биле доставени од Претседателот до СЈО и Основниот суд), со кои тие лица биле ослободени од кривично гонење за конкретните наводни дела што биле идентификувани во решенијата. Одлуките и решенијата за помилување главно се однесувале на предмети кои биле во фаза на предистражна постапка. Сите одлуки и решенија за помилување биле засновани врз членот 11 од Законот за помилување од 1993 година и членот 114 од Кривичниот законик. Во јавен говор одржан на истиот датум, Претседателот И. ги образложил причините за своите одлуки. Релевантните делови од говорот гласат вака: „Нашата држава речиси две години се наоѓа во длабока политичка криза ... оваа криза сериозно и` наштети на М. и на сите наши граѓани. И` наштети на угледот на земјата, им наштети на забавувањето на реформите и напредокот, на фокусираноста на стратешките цели за членство во ЕУ и НАТО, и` наштети на економијата, на продлабочувањето на поделбите во секоја пора на општеството, на радикализација на политичките структури. ... Сето она што се случуваше во изминатиов период, резултираше со досега невидена политичка конфронтаност, со политика на меѓусебно пресметување и уништување. Бескраен реваншизам и омраза и лична конфронтација. ... Од овие причини со намера да придонесам во решавањето на кризата, до релаксирање на односите и намалување на тензиите меѓу спротивставените политички сили и нивни поддржувачи ..., но и со силна верба дека носам одлука во интерес на државата и нацијата, нејзината стабилност и независност, одлучив да се стави крај на оваа агонија на Р.М.. Метафорички кажано да се пресече [Гордиевиот] јазол, согласно сите мои уставни и законски овластувања, а преку одлука со која се извршува општ прекин на сите постапки меѓу политичарите и нивните соработници или поддржувачи, од спротивставените страни. ... Ако некогаш сум пропуштил и тоа го оценам во наредниот период, ќе го исправам пропустот. ... Убеден сум дека со оваа одлука правам крупен чекор кон меѓусебно помирување, и дека ова ќе помогне за една натамошна нормална, како во сите развиени држави, политичка и демократска борба ...“

Од говорот на Претседателот произлегува дека неговото помилување претставува обид за амнестија, што е надвор од неговите надлежности, со оглед дека амнестија дава Собранието.

Имајќи го предвид горе наведеното, во врска со валидноста и правното дејство на одлуките за помилување, произлегува заклучокот

дека Претседателот постапил без никаков правен основ.

Помилувањата кои биле засновани врз членот 11 од Законот за помилување од 1993 година, биле незаконски од самиот почеток, со оглед дека овој член не постоел во правниот поредок. Уставниот суд има надлежност да испитува согласност на законите и прописите со Уставот, да поништува и укинува закони но нема надлежност да донесува Закони или прописи, кое нешто е во исклучива надлежност на Собранието.

Дотолку повеќе што Законодавно правната комисија на Собранието, постапувајќи по барање за автентично толкување на членот 11 од Законот за помилување од 1993 година, на седницата одржана на 4 декември 2019 година, оценила дека барањето за автентично толкување на наведниот член 11 од Законот за помилување, не е оправдано бидејќи тој член не е дел од правниот систем и не може да се применува, и на тој начин потврдила дека таква одредба не постои во правниот систем.

Ваквиот заклучок произлегува и од претходно донесените решенија на Уставниот суд, со кои ги отфрлил иницијативите за оценување на уставноста кога утврдил дека таквите иницијативи имале за цел враќање на одредби што биле избришани со оспорените нормативни акти. Уставниот суд изразил став дека тој нема законодавна функција да создава одредби, ниту е надлежен да ги враќа законските одредби што биле избришани со оспорениот закон. Исто така, тој додал дека одредба со која се укинува друга одредба не регулира одредена материја и оттаму таа не е соодветна за да биде оценувана нејзината уставност .

На 20 мај 2016 година бил донесен Законот за дополнување на законот за помилување од 2016 година, со кој во Законот за помилување („Службен весник на Република Македонија“ број 20/1993), по членот 11 се додава нов член 11-а, кој гласи:

Член 11-а 'Претседателот на Републиката може во рок од 30 дена од денот на донесувањето на овој закон да го поништи помилувањето дадено без претходна постапка за помилување. Претседателот не е должен да ја образложи одлуката од ставот 1.

Сега осудениот Владимир Талески писмено побарал Претседателот да ги поништи помилувањата што им биле дадени.

Претседателот И. на 27 мај и 7 јуни 2016 година донел педесет и една поединечна одлука со која ги поништил помилувањата со дејство *ex tunc* [од моментот на давање на помилувањата] („поништувачки одлуки“) и сите поништувачки одлуки биле објавени во „Службен весник“.

Уставниот суд на 27 ноември 2019 година повел постапка за оценување на уставноста на Законот од 2016 година. Повикувајќи се, меѓу другото, на пресудата на Судот во предметот Lexa (цитирана погоре) и на споредбеното право на „неколку држави-членки на Европската унија, од кои било побарано да изнесат мислење“, Уставниот суд укажал дека помилување дадено од Претседателот на држава било неотповикливо и не можело да биде поништено со закон или одлука. Тој особено истакнал дека „помилување дадено по исклучок ... proprio motu [според членот 11 од Законот за помилување од 1993 година] не зависи од волјата на засегнатото лице ...“. Членот 84 од Уставот го овластил Претседателот да дава помилување, но не и да го поништи. Според судот, имало основи да се смета дека Законот за помилување од 2016 година го повредил начелото на владеење на правото, правната сигурност и еднаквоста на граѓаните. На 18 ноември 2020 година Уставниот суд ја запрел постапката за оценување на уставноста на Законот за помилување од 2016 година, со образложение дека „Имајќи ги во вид членовите 1 и 2 од Законот за помилување од 2016 година, неспорно произлегува дека Законот произведува правно дејство само во периодот од 30 дена по неговото објавување што значи дека дејствијата предвидени во оспорениот закон може да се преземаат само во рок од 30 дена од денот на неговото објавување, сметано од 20 мај 2016 година. Судот утврди дека оспорениот закон поради неговиот темпорален карактер е исцрпен во примената и дека повеќе не може да произведува правно дејство, што претставува процесна пречка за натамошно водење на постапката. Оттука, поведувањето на постапката пред Уставниот суд, со решението од 27 ноември 2019 немајќи го во вид темпоралниот карактер на оспорениот закон, било засновано врз погрешна фактичка состојба.“ (У.бр.163/2016). Осврнувајќи се на одлуките за поништување од 27 мај и 7 јуни 2016 година, судот утврдил дека помилувањата „не биле дел од правниот поредок“, дека „тие престанале да важат“ и дека оттаму не постоеле процесни претпоставки судот да се впушти во нивната уставно-судска анализа (У. бр. 95/2016).“ Судот ги повторил тие наоди во решението од 14 октомври 2020 година, донесено по последователна иницијатива од физичко лице со која било побарано оценување на уставноста на одлуките за помилување од 12 април 2016 година (У. бр. 122/2016).

Врховниот суд на Република Северна Македонија, при одлучувањето, ја имаше предвид судската пракса на Европскиот суд за човековите права, случајот (Лекса против Словачка, (LEXA v. SLOVAKIA), бр. 54334/00, 23 септември 2008), на која се повикува одбраната, но најде дека истата не е применлива во конкретниот случај, односно се разликува во некои клучни елементи.

Во случајот Лекса против Словачка, Премиерот на Словачка кој во

тој момент извршувал одредени овластувања од Претседателот, дал амнестија, која неговиот наследник се обидел да ја повлече. Последователно г-динот Лекса бил лишен од слобода под сомнение за кривично дело кое било опфатено со амнестијата, а Европскиот суд за човекови права констатирал дека тоа ги повредило неговите права од член 5 од Европската конвенција за човекови права. Европскиот суд за човекови права, констатирал дека согласно домашното законодавство на Словачка, амнестијата не можела да се отповика, поради што во случајот лишувањето од слобода на г-динот Лекса не било законито за целите на член 5 став 1 од Европската конвенција за човековите права.

Имено, во случајот Лекса против Словачка, нема спор во однос на валидноста на дадената амнестија, за разлика од конкретниот случај во кој помилувањето е дадено без правен основ. Понатаму, како што Европскиот суд за човековите права утврдил во случајот Лекса против Словачка, од аспект на компаративната анализа и перспектива на меѓународното право, основна цел на помилувањето, која е различна од онаа на амнестијата, е ослободување од кривична санкција. Помилувањето дури и кога е законско, а во случајот не е, не смее да стои на патот на кривичниот прогон. Напротив, дури и во случај на законско помилување, какво што во случајот немаме, не постои простор да се приговара на судот од перспектива на принципот на владеење на правото, што дозволува кривичниот прогон да продолжи до одлука во врска со вината на обвинетите.

Овој суд ја имаше предвид и пресудата на Врховниот суд на Грција, со која е одбиена екстрадицијата на обвинетите лица, кои наводно биле помилувани од Претседателот И., но најде дека истата не е од влијание за поинакво одлучување. Ова, од причина што од една страна ваквата одлука е заснована на претпоставката дека дадените помилувања биле законски и валидни, а од друга страна во овој конкретен случај грчките судови не се кредибилен извор на толкување на законодавството на Р.С.М, бидејќи толкувањето на домашното законодавство е задача на институциите и судовите во Р.С.М. Во таа насока, Законодавно правната комисија на Собранието, постапувајќи по барање за автентично толкување на членот 11 од Законот за помилување од 1993 година, на седницата одржана на 4 декември 2019 година, оценила дека барањето за автентично толкување на наведениот член 11 од Законот за помилување, не е оправдано бидејќи тој член не е дел од правниот систем и не може да се применува, и на тој начин потврдила дека таква одредба не постои во правниот систем, што е прифатливо и за овој суд.

Врз основа на сето изнесено, овој суд констатира дека даденото помилување не произвело правно дејство бидејќи било дадено врз основа

на членот 11 од Законот за помилување, која одредба не била дел од правниот поредок, што значи дека осудениот никогаш и не се стекнал со право да биде ослободен од кривичен прогон.

Оттука, неосновани се наводите на одбраната дека одлуката за поништување на помилувањето ретроактивно и негативно влијаела врз правото на осудениот, бидејќи сега осудениот никогаш не се стекнал со право да биде ослободен од кривичен прогон, односно помилувањето не било засновано на постоечки правен основ и не произвело правно дејство.

Воедно, овој суд констатира дека во случајот нема услови за примена на член 3 од Кривичниот законик, на што неосновано се повикува одбраната. Ова, од причина што одредбите од Законот за помилување, не се дел од кривичното законодавство, односно Законот за помилување не содржи казнени одредби и не пропишува услови за инкриминација, туку тие се содржани во Кривичниот законик, кој во меѓувреме не бил изменет.

По наоѓање на овој суд, правосилната пресуда е донесена во законски спроведена постапка, во која со еднакво внимание биле ценети сите докази и тоа како оние кои ги товарат осудените така и оние кои одат во нивна полза, при што дадена е соодветна оценка на одбраната на секој од осудените поединечно, која оценка е прифатлива и за овој суд.

Оттука, овој суд констатира дека постапката пред пониските судови како целина била спроведена во согласност со принципите и гаранциите содржани во членот 6 од Европската конвенција за човековите права.

Врховниот суд на Република Северна Македонија оценува дека кривичната постапка против обвинетите ги задоволела во најголема можна мера барањата на контрадикторна постапка и принципот на еднаквост на оружјата, при што се вклучени адекватни гаранции за заштита на интересите на обвинетите (Натунен против Финска (Natunen v. Finland), бр. 21022/04, § 40-41, 31 март 2009 година, Доусет против Велика Британија (Dowsett v. The United Kingdom), бр. 39482/98, § 42-43, ECHR 2003-VII, Мирилашвили против Русија (Mirilashvili v. Russia), бр. 6293/04, § 203-209, 11 декември 2008 година).

Пристапот на пониските судови во остварување на правичноста на постапката, во случајот е постигнат со урамнотежена спротивставеност на интересите на одбраната и на јавниот интерес во насока на спроведување на правдата (Ал-Каваџа и Тахери против Велика Британија [ГСС] (Al-Khawaja and Tahery v. United Kingdom [GC]), бр. 26766/05 и бр. 22228/06, § 146, ECHR 2011).

Неосновани се наводите за повреда на Кривичниот законик на штета на осудените од член 416 став 1 точка 5 од Законот за кривичната постапка.

Имено, наводите кои се однесуваат на видот и висината на изречената казна не можат да бидат основ за поднесување на барање за вонредно преиспитување на правосилната пресуда, освен во случаите кога со правосилната пресуда судот го пречекорил овластувањето кое го има по закон, а на штета на осудениот, односно ако му одмерил повисока казна од онаа која е предвидена за предметното кривично дело.

Во конкретниот случај пониските судови за секој од осудените одмериле казна во границите определени со закон за кривичното дело од Кривичниот законик, при тоа ги ценеле сите олеснувачки и отежнувачки околности кои постоеле за секој од осудените и не ги пречекориле овластувањата кои им се дадени со закон.

Неосновани се наводите истакнати во барањата на двајцата осудени, за повреда на одредбите на кривичната постапка во жалбената постапка, во смисла на тоа дека второстепениот суд не ги испитал и не ги оценил жалбените наводи изнесени во жалбите.

Според оценката на овој суд, Апелациониот суд Скопје ги ценел истакнатите жалбени наводи, притоа внимавал и на евентуални повреди на законот на кои е должен да внимава по службена должност, по што заклучил дека не постојат причини поради кои пресудата се побива, ниту постојат повреди на законот на кои внимава по службена должност, а пресудата содржи образложение со кое се дава сеопфатен одговор на наводите во жалбите, со кое во целост се согласува и овој суд.

Врховниот суд на Република Северна Македонија ги имаше предвид и предлозите за одлагање на извршувањето на правосилната пресуда кои беа истакнати од осудените, но најде дека со оглед на содржината на предметните барања за вонредно преиспитување на правосилната пресуда и донесената одлука, во конкретниот случај не постојат услови за одлагање на извршувањето на пресудата.

Врховниот суд на Република Северна Македонија при одлучувањето не го ценеше поднесокот - дополнението на барањето за вонредно преиспитување на правосилната пресуда, поднесено од бранителот на осудениот Владимир Талески, адвокат Димитар Дангов, со оглед на тоа што истото е поднесено по истекот на рокот за поднесување барање за вонредно преиспитување на пресуда.

Со оглед на наведеното следуваше да се одлучи како во изреката на пресудата согласно член 464 и член 467 во врска со член 460 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/10, бр.100/12 , 142/16 и 198/18).

Барањето на осудениот Ѓеорѓи Ташковски од Б., за вонредно преиспитување на правосилната пресуда на Основниот кривичен суд Скопје КОК.бр.30/17 од 31.03.2020 година и пресудата на Апелациониот суд Скопје КОКЖ.бр.70/20 од 08.04.2022 година, поднесено преку неговите бранители Слободан Зечевиќ и Цветан Трифуновски, адвокати од С., е недозволено.

Согласно член 463 став 1 од Законот за кривичната постапка, лицето кое е правосилно осудено на безусловна казна затвор или малолетнички затвор од најмалку 1-една година и неговиот бранител може да поднесе барање за вонредно преиспитување на правосилната пресуда поради повреда на законот во случаите предвидени во овој закон.

Согласно член 466 став 2 од Законот за кривичната постапка, барањето што е поднесено ненавремено или го поднело неовластено лице или е поднесено во случај на осуда на кривична санкција кое барање не може да се поднесе (член 463 став 1) или според законот не е дозволено, или кога подносителот се откажал од барањето, ќе го отфрли со решение претседателот на советот на првостепениот суд или судот надлежен за одлучување по барањето.

Овој суд, по увидот во списите по предметот утврди дека во конкретниот случај барањето за вонредно преиспитување на правосилна пресуда е поднесено во случај на осуда, поради која не може да се поднесе вакво барање. Во конкретниот случај станува збор за условна осуда, а согласно член 463 став 1 од Законот за кривичната постапка, услов за поднесување на ова вонредно правно средство е лицето да биде осудено на безусловна казна затвор или на малолетнички затвор од најмалку 1-една година.

Согласно погоре наведеното, следуваше овој суд да одлучи како во изреката на решението во смисла на член 466 став 2 во врска со член 463 став 1 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/2010, бр.100/2012, 142/2016 и 198/2018) .

Одлучено во Врховниот суд на Република Северна Македонија на ден 26.06.2023 година под КВП–КОК2-6/23

Судски советник - записничар
судија
м-р Данче Попева Марковиќ с.р.

Претседател на советот-
Цветанка Периќ с.р.

За точноста на отправокот т в р д и - секретар